

KVALIFIKACIJŲ IR PROFESINIO
MOKYMO PLĖTROS CENTRAS

ES IR LIETUVOS DOKUMENTAI, APIBRĖŽIANTYS GALIMYBĘ PRIPAŽINTI ASMENS NEFORMALIOJO ŠVIETIMO IR SAVIŠVIETOS BŪDU ĮGYTAS KOMPETENCIJAS

DR. ALBINAS KALVAITIS

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

2012 m. gruodžio 20 d. Europos
Sajungos Tarybos rekomendacija
dėl neformaliojo mokymosi ir
savišvietos rezultatų patvirtinimo

[http://eur-lex.europa.eu/legal-
content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX
:32012H1222\(01\)&from=LT](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX:32012H1222(01)&from=LT)

2010 m. gruodžio mėn. Briugės komunikate už profesinį rengimą ir mokymą atsakingi Europos šalių ministrai, Europos socialiniai partneriai ir Europos Komisija pareiškė, kad dalyvaujančios šalys turėtų ne vėliau kaip 2015 m. pradėti rengti nacionalines neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo procedūras, kurios prireikus būtų grindžiamos nacionalinėmis kvalifikacijų sandaromis.

MOKYMASIS

- Formalusis
- Neformalusis
- Savišvieta

PROFESINIO MOKYMO ĮSTATYMAS

- **Formalusis profesinis mokymas** – profesinis mokymas, vykdomas pagal formaliojo profesinio mokymo programas, kurias pabaigus suteikiama kvalifikacija ar jos dalis.
- **Neformalusis profesinis mokymas** – profesinis mokymas, vykdomas pagal neformaliojo profesinio mokymo programas, kurias pabaigus suteikiama kompetencija (kompetencijos), kuri (kurios) gali būti pripažįstamos kaip įgyta kvalifikacija ar jos dalis.

ŠVIETIMO ĮSTATYMAS

- **Formalusis švietimas** – švietimas, vykdomas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintas ir įregistruotas švietimo programos, kurias baigus įgyjamas pradinis, pagrindinis, vidurinis arba aukštasis išsilavinimas ir (ar) kvalifikacija arba pripažįstama kompetencija, reikalinga įstatymų reglamentuojamam darbui ar funkcijai atlikti.
- **Neformalusis švietimas** – švietimas pagal įvairias švietimo poreikių tenkinimo, kvalifikacijos tobulinimo, papildomos kompetencijos įgijimo programos, išskyrus formaliojo švietimo programos.
- **Savišvieta** – savarankiškas mokymasis, kuris remiasi asmens iš įvairių šaltinių gaunamomis žiniomis ir jo praktine patirtimi.

ES Tarybos rekomendacija

Formalusis mokymasis– mokymasis, kuris vyksta organizuotoje ir struktūriškai apibrėžtoje aplinkoje, skirtoje specialiai mokymuisi, ir paprastai baigiasi kvalifikacijos suteikimu, dažniausiai išduodant sertifikatą ar diplomą; toks mokymasis vyksta bendrojo švietimo, pirminio profesinio mokymo ir aukštojo mokslo įstaigose

ES Tarybos rekomendacija

Neformalusis mokymasis– mokymasis, kuris vyksta kaip suplanuota veikla (nustatomi mokymosi tikslai ir mokymosi laikas), naudojantis tam tikra mokymosi pagalba (pavyzdžiui, besimokančio asmens ir mokytojo ryšys); tai gali būti programos, pagal kurias mokantis įgyjama darbo įgūdžių, suaugusiųjų raštingumo programos ar mokyklos nebaigusiams asmenims skirtos pagrindinio ugdymo programos; labai dažni neformaliojo mokymosi pavyzdžiai – mokymasis įmonėse, kuriuo atnaujinami ir gerinami darbuotojų gebėjimai, pavyzdžiui, IRT įgūdžiai, struktūrinis mokymasis internetu (pavyzdžiui, naudojantis atviraisiais švietimo ištekliais) bei pilietinės visuomenės organizacijų rengiami kursai savo nariams, tam tikrai tikslinei grupei ar plačiajai visuomenei.

ES Tarybos rekomendacija

Savišvieta– mokymasis iš kasdieninės veiklos darbe, šeimoje ar laisvalaikiu; toks mokymasis nėra organizuotas ir sistemingas – nenustatyti tikslai, laikas ar mokymosi pagalba; žvelgiant iš besimokančio asmens perspektyvos, savišvieta vyksta neturint mokymosi ketinimų; savišvietos, kaip mokymosi būdo, rezultatai – gyvenant ir dirbant įgyjami gebėjimai, darbe įgyti projektų valdymo gebėjimai ar IRT įgūdžiai, kitoje šalyje išmokta kalba ir įgytos žinios apie kitas kultūras, ne darbo vietoje įgyti IRT įgūdžiai, taip pat gebėjimai, įgyti vykdant savanorišką ar kultūrinę veiklą, sportuojant, dirbant su jaunimu ar namie (pavyzdžiui, prižiūrint vaiką).

ES Tarybos rekomendacija

Neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatų patvirtinimo etapai:

- asmens neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatų **NUSTATYMAS**;
- asmens neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatų **DOKUMENTAVIMAS**;
- asmens neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatų **VERTINIMAS**;
- asmens neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatų vertinimo **SERTIFIKAVIMAS** suteikiant kvalifikaciją, kreditų, už kuriuos ateityje bus suteikta kvalifikacija, arba kitais tinkamais būdais.

Neformaliojo mokymosi ir savišvietos būdu įgytų kvalifikacijų pripažinimo modeliai Europoje

- Neformaliu būdu įgytos kvalifikacijos laikomos lygiavertėmis, jeigu yra įrodoma, kad neformaliu būdu įgytos kvalifikacijos yra pakankamos, taigi atitinka kvalifikacijas, įgyjamas įprasto formalaus profesinio mokymo metu (**prisitaikymas**).
- Neformaliu būdu įgytos kompetencijos vertinamos atsietai nuo formaliajame švietime įprastų reikalavimų ir, tik pasibaigus įvertinimui, susiejamos su konkrečiu formalaus išsilavinimo statusu (**išplėstinis modelis**).
- Patyrimas apskritai nesiejamas su formaliojo švietimo standartais (**lygiagretus validavimas**).

2015 m. Europos profesinio mokymo plėtros centras (Cedefop) parengė ir išleido Europos neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatų patvirtinimo gaires

https://www.kpmpc.lt/refernet/wp-content/uploads/2018/10/Europ_neform_mok_savi%C5%A1v_rezult_patvirt_gaires_su_vir%C5%A1eliu.pdf

Profesinis mokymas

- Tyrimo ataskaita „Lietuvos profesinio mokymo teikėjų veiklos įsivertinimo praktika“. 2019
- Profesinio mokymo būklės apžvalga. 2017
- [Europos neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatų patvirtinimo gairės](#) (lietuvių kalba)
- Guidance and outreach for inactive and unemployed. Lithuania (anglų kalba)
- Ilgalaikių bedarbių ir neaktyvių darbo rinkoje jaunuolių informavimo ir konsultavimo paslaugos, vykdančios įgūdžių gerinimo politiką. Lietuva (lietuvių kalba)
- Atrask savo talentą! Atrask profesinį mokymą!

Metinius pranešimus, straipsnius ir kitas publikacijas apie profesinio mokymo sistemą Lietuvoje rasite [ReferNet Lietuva tinklo svetainėje](#)

PROFESINIS MOKYMAS

SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMAS

GEROSIOS PROFESINIO MOKYMO PATIRTIES BANKAS

CEDEFOP
REFERNET LIETUVA
LITHUANIA

sm is Suaugusiųjų mokymosi informacinė sistema

Informacinė savianalizės suvestinių ir vertinimų ataskaitų pildymo sistema

Mūsų svetainėje naudojami slapukai, kad užtikrintume jums teikiamų paslaugų kokybę. Išjungdami šį pranešimą arba toliau naršydami šioje svetainėje sutinkate su [privatumo politika](#).

SUPRATAU

Būtinai neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatų įteisinimo proceso aspektai (I)

- Centrinis individo vaidmuo validuojant neformaliu būdu įgytas kompetencijas;
- Galimų validavimo etapų išskyrimas (identifikacija, dokumentacija, patikrinimas ir sertifikavimas);
- Validavimui reikalingos informacijos prieinamumas ten, kur žmonės gyvena, mokosi ir dirba;
- Konsultacijų būtinybė.

Būtinai neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatų įteisinimo proceso aspektai (II)

- Validavimo sistemos integracija į nacionalinę švietimo sistemą;
- Kvalifikacijos standartų, besiremiančių mokymosi rezultatais (žiniomis, gebėjimais bei kompetencijomis) ir vienodai reikšmingų, kaip ir formaliojo švietimo rezultatai, apibrėžimas;
- Validavimo proceso kokybės užtikrinimas nustatant patikimumą ir galiojimo sąlygas ir, tokiu būdu, validavimo rezultatų pripažinimas visuomenėje;
- Validavimo proceso konsultantų ir organizatorių kompetencijos tobulinimas;

Būtinai neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatų įteisinimo proceso aspektai (III)

- Galimybė validuoti įgūdžius, taip pat ir menkai kvalifikuotiems asmenims;
- Galimybė išmatuoti ir sertifikuoti asmenų kompetencijas įmonėse (darbo vietose);
- Validavimo rezultatų dokumentacijos susiejimas mažų mažiausiai su europine pasiekimo taškų ir kreditų sistema (ECVET profesiniam mokymui, ECTS akademiniam švietimui) ir su europinės kvalifikacijų sistemos ir jos nacionalinių atstovų įgaliojimais.

Asmens teises ir įsipareigojimus užtikrinantys klausimai (... gairės)

- Ar patvirtinimo proceso metu saugomas kandidatų privatumas ir asmens neliečiamumas?
- Ar buvo nustatytos aiškios konfidencialumo užtikrinimo procedūros?
- Ar buvo parengti ir pritaikyti etikos standartai?
- Ar proceso rezultatai yra kandidato išimtinė nuosavybė?
- Kokios priemonės buvo įdiegtos, siekiant užtikrinti sąžiningas ir vienodas sąlygas?

Įrodymų apie turimas kompetencijas surinkimo priemonės (... gairės)

- Testai ir egzaminai
- Dialogo ar pokalbio metodai (interviu, debatai)
- Deklaratyvūs metodai
- Stebėjimas
- Simuliacijos
- Įrodymai, surinkti dirbant ar atliekant kitą veiklą

Įrodymų apie turimas kompetencijas pateikimo priemonės (... gairės)

- CV ir asmens kompetencijų deklaracija
- Trečiųjų šalių ataskaitos
- Aplankas (portfolio)

Lietuvos Respublikos Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatymo 11 str.

- Neformaliojo švietimo ar savišvietos būdu asmens įgyta bendroji ar specialioji kompetencija švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka gali būti pripažįstama kaip **baigta formaliojo švietimo programos** (išskyrus studijų programas) **dalis** arba aukštosios mokyklos nustatyta tvarka – kaip studijų programos dalis.
- Neformaliojo švietimo ar savišvietos būdu asmens įgyta bendroji ar specialioji kompetencija teisės aktų nustatyta tvarka gali būti pripažinta ir įteisinta kaip **kompetencija**, reikalinga įstatymų reglamentuojamam darbui ar funkcijai atlikti.
- Neformaliojo švietimo ar savišvietos būdu įgyta asmens bendroji ar specialioji kompetencija gali būti pripažinta ir įteisinta kaip **kvalifikacija**, atitinkanti tam tikrą Lietuvos kvalifikacijų sandaroje nustatytą lygį.

Kompetencijų pripažinimas aukštajame moksle

LR švietimo ir mokslo ministro 2017 m.
balandžio 24 d. įsakymas Nr. V-286
„Dėl neformaliojo ir savišvietos būdu
įgytų kompetencijų, susijusių su
aukštuoju mokslu, vertinimo ir
pripažinimo aukštosiose mokyklose
bendrujų principų patvirtinimo“

Kompetencijų pripažinimas profesiniame mokyme

LR švietimo ir mokslo ministro 2015 m.
sausio 14 d. įsakymas Nr. V-15 „Dėl
asmens įgytų kompetencijų vertinimo
tvarkos aprašo patvirtinimo“

Kompetencijų pripažinimas profesiniame mokyme

LR švietimo ir mokslo ministro 2018 m. liepos 9 d. įsakymas Nr. V- 643 „Dėl ankstesnio mokymosi pasiekimų įskaitymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

Ankstesnio mokymo pasiekimų įskaitymo tvarkos apraše reglamentuojami procesai

- Asmenų, priimtų mokytis pagal formaliojo profesinio mokymo programą ir pageidaujančių, kad jų ankstesnio mokymosi pasiekimai būtų įskaityti, ankstesnio mokymosi pasiekimų pripažinimo tvarka.
- Asmenų, kurie nėra priimti mokytis pagal formaliojo profesinio mokymo programą, tačiau nori tobulinti turimą kvalifikaciją ar pageidauja, kad jų neformaliojo mokymosi ar savišvietos būdu įgytos kompetencijos būtų įskaitytos kaip kvalifikacijos dalis, ankstesnio mokymosi pasiekimų pripažinimo tvarka.

Neformaliojo švietimo ir savišvietos būdu įgytų kompetencijų pripažinimo išvada

ISAKYMAS_Ankstesnio+mokymosi+pasiekimu+įskaitymo+tvarka [Tik skaityti] [Suderinamumo režimas] - Word

FAILAS PAGRINDINIS TERPIMAS DIZAINAS PUSLAPIO MAKETAS NUORODOS PAŠTAS PERŽIŪRA RODYMAS

albinas.kalvaitis@nsa.smm.lt

Įskirti Kopijuoti Įklijuoti Formato teptukas Mainų sritis Šriftas Pastraipa Stiliai Redagavimas

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

Ankstesnio mokymosi pasiekimų įskaitymo tvarkos aprašo priedas

NEFORMALIOJO ŠVIETIMO IR SAVIŠVIETOS BŪDU ĮGYTŲ KOMPETENCIJŲ PRIPAŽINIMO IŠVADA

20__ m. _____ d. Nr. _____
(data) (registracijos numeris)

Asmuo, siekiantis mokymosi pasiekimų įskaitymo _____
(vardas ir pavardė, asmens kodas)

Asmens deklaruojamos kompetencijos, įgytos: (pabraukti ir įrašyti)

- baigus formaliojo profesinio mokymo programą

Vertinimo objektas _____
(formaliojo profesinio mokymo programos pavadinimas, valstybinis kodas, profesinio mokymo teikėjo pavadinimas)

- baigus neformaliojo profesinio mokymo programą

_____ (neformaliojo profesinio mokymo programos pavadinimas, valstybinis kodas (jei jis yra), profesinio mokymo teikėjo pavadinimas)

- savišvietos būdu
- darbo patirties būdu

4 PUSLAPIS IŠ 4 ŽODŲŲ: 950 ANGLŲ (JUNGTINĖ KARALYSTĖ)

15:14 2019-11-25

Kompetencijų pripažinimas profesiniame mokyme

2017 m. birželio 6 d. Lietuvos Respublikos Seimas papildė Lietuvos Respublikos Užimtumo įstatymo 36 straipsnį nuostata, kad paramos bedarbio mokymuisi priemone gali būti neformaliojo švietimo ir savišvietos būdu įgytų kompetencijų pripažinimas.

Dėkoju už dėmesį!

Albinas.Kalvaitis@KPMPC.lt